

A munka többi 16 fejezete kiesik folyóiratunk érdekköréből, épen ezért ismertetésükbe sem bocsátkozunk. Legyen elég annyit mondanunk, hogy e fejezetek szinte minden oldalról bemutatják azt az áldásos munkát, melyet szent Domonkos és követői az egyház és közművelődés terén úgy a nagyvilágban, mint hazánkban évszázadokon át kifejtettek. Kiterjedt működésüknek csupán egy ágát hagyta figyelmen kívül a szerkesztő körültekintő gondossága: a rend irodalmi működését. Igaz, a rend irodalmi téren leginkább kimagasló két alakját Boldog Nagy ALBERTET és Aquinói Szent TAMÁST maga a szerkesztő mélyen járó, gondos tanulmányban mutatja be, de szerettük volna legalább a dömések magyarországi irodalmi munkásságát is egybeállítva látni a tartalmas díszmunkában.

Ép így nagy szolgálatot tett volna a könyvtárainkban szétszórva fönmaradt dominikánus vonatkozású kéziratok és nyomtatványok bibliografiai egybeállítása, valamint a dömések hazai rendházaiban fönmaradt becesebb könyvtárak tüzetesebb ismertetése is. Ilyenmü adalékok a könyv művelődéstörténeti értékét nemzeti szempontból nagyban fokozták volna s nem kevésbé segítenék elő azt a célt, melyet szerkesztő a mű kiadásával elérni remél: újra fölébreszteni, illetve legszélesebb körökre kiterjeszteni azt az érdeklődést és szimpátiát, melyet a Domonkos-rend hazánkban, itteni virágzása idején méltán élvezett. Σ.

Corns Albert R. és Sparke Archibald. *A bibliography of unfinished books in the english language.* With annotations. London, 1915. Bernhard Quaritch. 8-r. XVI, 255 l. Ára 32 korona.

A könyvtáros szempontjából sok bajt okoznak a csonkaságok, melyek minden nagyobb gyűjteményben bőven előfordulnak s amelyek sorából tulajdonképen igen sok nem a könyvtár egykori kezelőinek figyelmetlensége, hanem egyéb okokból maradt csonkán. Ez egyéb okok közt van egy *vis major* is: igen sok több kötetre tervezett műből soha sem jelent meg az első, vagy néhány kötetnél több: a szerző betegsége vagy halála, a vállalkozó bukása vagy elkedvetlenedése, a közönség közönye, felsőbb hatalom erőszakos beleszólása s egyéb hasonló okokból nem egy munka maradt torzó, még pedig nem csupán a hatalmas sorozatokra tervezett vállalatokból, hanem a kisebb méretű munkákból is. Ily csonkaságokban minden irodalom bővelkedik s a könyvtárosoknak, kutatóknak, könyvgyűjtőknek nem egyszer okoz nagy

fáradtságot annak megállapítása, hogy valamely nem teljes munka valóban, avagy csak látszólagosan hiányos-e, mert hiszen több sohasem jelent meg belőle.

Az angol irodalom ily félbemaradt alkotásairól szól az előtünk fekvő, fényesen kiállított bibliográfia, mely kétezernél jóval több címet sorol föl, fölvilágosító jegyzetekkel. Ez utóbbiak javarésze a British Museum katalogusából van merítve, bár a Library of Congress s más könyvtárak, valamint bibliografiák és árjegyzékek idevágó jegyzetei is fölhasználtattak. Szerzők nem csupán az oly könyveket tekintik befejezetleneknek, melyek címlapján a kötetszámozás azt világosan mutatja, hanem olyan önmagukban befejezett egész alkotó műveknél is, minő pl. John Edward LEE: *Note-book of an amateur geologist* c. műve, melynek előszavában szerző művének kedvező fogadtatása esetére egy archeologiai tartalmú újabb kötetet helyez kilátásba.

A merített papirosra, piros-fekete nyomásban készült címlappal és kezdőléccel ellátott munka kétségkívül hasznos segédeszköze a bibliográfiai és könyvtári kutatásnak. Teljességét nem áll módunkban ellenőriznünk. Egy kifogásunkat azonban lehetetlen elhallgatnunk: szerzők elmulasztották erősen rövidített formában idézett forrásaik teljesebb című jegyzékét s a rövidítések föloldását megadni, ami a munka szélesebb körű használatának határozott kárára van. Az anyagot a szerzők betürendjében közlik; korlátozást nem állapítottak meg s a néhány évtizeddel ezelőtt megindult vállalatokat is felvették jegyzékükbe, ha kétségtelenül bebizonyult, hogy a munka folytatása félben maradt.

GULYÁS PÁL.

Sipos Kamillo (Léczfalvi). *A nemzetiségi kérdés könyvészetéhez. I. kötet. Általános (vegyes) rész.* Kolozsvár, 1915. Az EMKE kiadása (Gombos Ferenc kny.). 8-r. 274 l.

Jelen kötet első része egy öt kötetre tervezett bibliográfiai egybeállításnak, mely a világháború folytán fokozottabb aktualitást nyert nemzetiségi kérdés irodalmát repertorizálja. Ez első kötet az «általános (vegyes) rész», amely azonban nem csupán a nemzetiségi kérdéssel általában vagy összefoglalóan foglalkozó műveket és cikkeket tartalmazza, hanem az egyes nemzetiségekre vonatkozó irodalmat is, még pedig nem csak azon népfajokét és nemzetiségekéit, melyek részére a munka további kötetekben külön hely nincs fenntartva, hanem számos oly nemzetiségre vonatkozó műveket is, melyek tárgyalására külön